

**ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը**

2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 23-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՆԱՅԱՍԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ «ՆՅՈՒՄԻՍԱՅԻՆ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ» ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԲՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

26 մարտի 2013թ.

Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով՝ Վ. Նովհաննիսյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի, Ա. Խաչատրյանի (զեկուցող), Ն. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՆՆ ֆինանսների նախարարի տեղակալ Վ. Արամյանի,

համաձայն Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասպանի Նանրապետության օրենքի 25, 38 եւ 72-րդ հոդվածների,

դռնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2012 թվականի նոյեմբերի 23-ին ստորագրված՝ Նայասպանի Նանրապետության եւ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի միջեւ «Նյուսիսային միջանցքի արդիականացման ծրագիր» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Հանրապետության Նախագահի՝ սահմանադրական դատարան 2013 թվականի փետրվարի 25-ին մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով համաձայնագիրը եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. «Նյուսիսային միջանցքի արդիականացման ծրագիր» վարկային համաձայնագիրն (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2012 թվականի նոյեմբերի 23-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի միջեւ:

2. Համաձայնագրի նպատակն է աջակցել Հայաստանի Հանրապետությանը՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ Վրաստանի սահմանի երկայնքով ընկած սահմանային երեք անցակետերի եւ մինչեւ անցակետերը փանող համապարասխան ճանապարհային ենթակառուցվածքի արդիականացման գործընթացում:

Ծրագիրը համաֆինանսավորվում է Համաֆինանսավորողների (Եվրոպական ներդրումային բանկի, Եվրոպական Միության, Եվրոպական Միության Հարեւանության ներդրումային ծրագրի եւ ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի) կողմից՝ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի բաղադրիչով, որը բաղկացած է հետևյալ մասերից՝ ա) Հայաստանի Հանրապետության եւ Վրաստանի միջեւ գրվող Բազրաբաշենի սահմանային անցակետի փարածքում նոր կամրջի կառուցում, բ) խորհրդարարական ծառայություններ, ներառյալ վերահսկողության եւ մոնիթորինգի հարցերում աջակցություն, ինչպես նաեւ մոնիթորինգի հարցում Ծրագրի իրականացման գրասենյակին լրացուցիչ օգնություն, գ) վարկի տրամադրման միանվագ միջնորդավճար: Ակնկալվում է Ծրագիրն ավարտին հասցնել Համաձայնագրի ստորագրմանը հաջորդող երեք տարիների ընթացքում:

3. Համաձայնագիրը բաղկացած է նախաբանից եւ 7 հոդվածներից, որոնք վերաբերում են սրանդարտ պայմաններին ու սահմանումներին (հոդված I), վարկի չափին ու մարմանը (հոդված II), վարկի միջոցների օգտագործմանը եւ Ծրագրի իրականացման պարտադիր պայմաններին (հոդված III), ֆինանսական գրանցումներին

և հաշվետվությանը (հոդված IV), վարկի կասեցմանը, չեղյալ համարմանը կամ մարման ժամկետի կրճատմանը (հոդված V), Նամաձայնագրի ուժի մեջ մտնելուն (հոդված VI) և այլ դրույթների (հոդված VII):

Նամաձայնագիրն ունի 4 առդիրներ, որոնցում ներկայացված են` Ծրագրի նկարագրությունը (Առդիր 1), Կարեգործիաները և Վարկի միջոցների մասհանումը (Առդիր 2), Սահմանի համալիր կառավարման ծրագիրը (Առդիր 3) և Բնապահպանական և սոցիալական գործողությունների պլանը (Առդիր 4):

4. Նամաձայնագրի II հոդվածի 2.01 բաժնի համաձայն` Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի կողմից Նայասրանի Նանրապետությանը տրամադրվող վարկի չափը կազմելու է 10.300.000 եվրո: Վարկի առաջին մարման ամսաթիվը 2016 թվականի ապրիլի 16-ն է, իսկ վերջին մարման ամսաթիվը` 2027 թվականի հոկտեմբերի 16-ը: Վարկի միջոցները դուրս բերելու նվազագույն գումարը կազմում է 100.000 եվրո, կանխավճարի նվազագույն գումարը` 500.000 եվրո, իսկ չեղյալ հայտարարման նվազագույն գումարը` 500.000 եվրո:

5. Նամաձայնագրով Նայասրանի Նանրապետությունն սրանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ պարտավորությունները.

- վարկը մարել քսանչորս հավասար (կամ հնարավորինս հավասար) կիսամյակային վճարումներով` յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 16-ին և հոկտեմբերի 16-ին,

- վճարել հանձնառության վճար տարեկան 0,5 տոկոս դրույթաչափով,

- վճարել տոկոսագումարները յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 16-ին և հոկտեմբերի 16-ին,

- իրականացնել Ծրագիրը պարզաճ ջանասիրությամբ և արդյունավետությամբ` համաձայն կիրառելի օրենքների և հաշվի առնելով բնապահպանական, առողջապահական և անվտանգության ասպեկտները,

- Բանկի հետ այլ համաձայնություն ձեռք չբերելու պարագայում սրեղծել և Ծրագրի կատարման ամբողջ ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացման գրասենյակի (ԾԻԳ) գործունեությունը բավարար ռեսուրսներով և համապատասխան որակավորում ունեցող աշխատակազմով` Բանկի համար ընդունելի աշխատանքային պայմաններով Ծրագրի իրականացման բոլոր ասպեկտները, այդ թվում` Ծրագրի համար աշխատանքների, ապրանքների և ծառայությունների գնումները համակարգելու, կառավարելու, վերահսկելու և գնահատելու նպատակով,

- եթե Բանկն այլ համաձայնություն չի փոխի, ապա ապահովել, որպեսզի Վարկի միջոցներից ֆինանսավորվող ապրանքների, աշխատանքների ու ծառայությունների (բացի խորհրդարկների ծառայություններից) գնումները կատարվեն բաց մրցույթի միջոցով,

- եթե Բանկն այլ համաձայնություն չի փոխի, ապա ապահովել, որպեսզի՝ ա) Ծրագրի իրականացման սուբյեկտը եւ յուրաքանչյուր կապալառու իրականացնեն Բանկի բաղադրիչը, բ) Ծրագրի իրականացման սուբյեկտը ջանասիրությամբ իրականացնի եւ հետեւի Բնապահպանական ու սոցիալական գործողությունների պլանին եւ կատարի դրա մոնիթորինգ, գ) Բանկի համաձայնությամբ փոփոխել Բնապահպանական ու սոցիալական գործողությունների պլանը՝ ի պատասխան Ծրագրում առկա հանգամանքների, դ) Ծրագրի իրականացման սուբյեկտը իրականացնի Ծրագիրը՝ պատշաճ կերպով հաշվի առնելով շրջակա միջավայրի եւ հանրային ու աշխատավայրում առողջապահության, անվտանգության եւ աշխատանքի չափանիշները,

- Նամաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից մինչեւ Վարկի ողջ գումարը մարելը կամ չեղյալ հայտարարելը Բանկին ներկայացնել փարեկան հաշվետվություններ՝ իր կամ Բանկի բաղադրիչի առնչությամբ ծագող բնապահպանական ու սոցիալական հարցերի վերաբերյալ, հաշվետու փարվա ավարտից հետո՝ 90 օրվա ընթացքում,

- ապահովել, որ Ծրագրին առնչվող ցանկացած միջադեպ կամ դժբախտ պատահար փեղի ունենալուն պես, որն ունի կամ հավանաբար կունենա զգալի բացասական ազդեցություն շրջակա միջավայրի կամ հանրության կամ աշխատավայրում առողջապահության կամ անվտանգության վրա, Ծրագրի իրականացման սուբյեկտը Բանկին կրեդեկացնի եւ ծանուցում կտրամադրի դրա վերաբերյալ՝ նշելով միջադեպի կամ պատահարի բնույթը եւ դրանք շտկելու համար ձեռնարկվելիք քայլերը,

- վարել ընթացակարգեր, գրանցումներ եւ հաշիվներ Նայաստանի Նանրապետության այն ստորաբաժանումների կամ գործակալությունների մասով, որոնք պատասխանատու են Ծրագրի կամ դրա որեւէ մասի իրականացման համար, եւ որոնք բավարար են արտացոլելու, համաձայն ընդունված միջազգային հաշվապահական կիրառվող չափանիշների, այն գործառնությունները, ռեսուրսները եւ ծախսերը, որոնք վերաբերում են Ծրագրին եւ բավարար են Ծրագրի մոնիթորինգն անցկացնելու եւ առաջընթացը գրանցելու համար,

• կազմակերպել Նամաձայնագրի 4.01 բաժնի «ա» կետում նշված գրանցումների և հաշիվների աուդիտ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա համար, Բանկի համար ընդունելի ձևով՝ միջազգայնորեն ընդունված աուդիտի սկզբունքներին և չափանիշներին համապատասխան և այլն:

6. Սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ Նամաձայնագրում նշված՝ 2012 թվականի օգոստոսի 7-ին ստորագրված վարկային համաձայնագիրը՝ «Նայաստանի Նանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Սահմանային անցակետեր և ենթակառուցվածք» (Բագրաբաշենի, Բավրայի և Գոգավանի սահմանային անցակետերի արդիականացում) ֆինանսական պայմանագիրը (2012 թվականի նոյեմբերի 5-ին Երեւանում Նայաստանի Նանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև ստորագրված՝ պայմանագրի փոփոխություն թիվ 1 նամակ-համաձայնագրում կատարված փոփոխություններով հանդերձ)՝ Նայաստանի Նանրապետությունը վավերացրել է 2012 թվականի դեկտեմբերի 3-ին՝ ՆՆ Ազգային ժողովի թիվ ԱԺՈ-0-38-Ն որոշմամբ:

Վերոհիշյալ համաձայնագրով Նայաստանի և Վրաստանի միջև երեք սահմանային անցակետերի (Բագրաբաշեն, Բավրա և Գոգավան) վերակառուցման և արդիականացման՝ ներառյալ Նայաստանում ելակետային ճանապարհների ու հարակից ենթակառուցվածքների բարելավման, այդ թվում՝ Բագրաբաշենում նոր կամրջի, ինչպես նաև Գոգավանի սահմանային անցակետ տանող 7.4կմ գլխավոր ճանապարհի վերակառուցման նպատակով, Եվրոպական ներդրումային բանկը Նայաստանի Նանրապետությանը փրամադրում է 30.316.000 եվրոյին համարժեք վարկ:

7. Սահմանադրական դատարանը նաև արձանագրում է, որ Նամաձայնագրի Առդիր 2-ով ներկայացված վարկի միջոցների հատկացման ու մասհանման աղյուսակի հիման վրա կատարվել է վարկային միջոցների բաշխում, որոնց նպատակային ու արդյունավետ ծախսման նկատմամբ անհրաժեշտ է իրականացնել պետական վերահսկողություն:

8. Միաժամանակ, սահմանադրական դատարանն արձանագրում է նաև, որ նման ծրագրերի իրականացումը հասարակության համար պետք է լինի առավել հրապարակային ու թափանցիկ, այդ թվում՝ ապահովվելով մաքուր փողերի կապիտալի իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի առաջին եւ չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասրանի Նանրապետության օրենքի 63, 64 եւ 72-րդ հոդվածներով, Նայասրանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2012 թվականի նոյեմբերի 23-ին ստորագրված՝ Նայասրանի Նանրապետության եւ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի միջեւ «Նյուսիսային միջանցքի արդիականացման ծրագիր» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Վ. ՆՈՎՆԱՆՆԻՍՅԱՆ

26 մարտի 2013 թվականի
ՍԴՈ-1080